

Ehdotus	A 1979/UKK
Tekijä	Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä	Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus turvallisesta digitaalisesta Pohjolasta lapsille ja nuorille

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että asetetaan sosiaalisen median työryhmä selvittämään mahdollisuuksia lisätä verkkokäyttäjien suojaa Pohjolassa yhteispohjoismaisen sääntelyn ja kansallisten toimien avulla. Työryhmän toimeksiantona on selvittää seuraavia kysymyksiä:

- Voisivatko Pohjoismaat asettaa teknologiajäteille vaatimuksen tilapäisestä käyttäjien ohjauksesta, jotta käytettävissä on paremmat lapsilukot älypuhelimien ja sosiaaliseen mediaan. Keinoja olisivat muun muassa asetusten korostaminen uusia laitteita käyttöönotettaessa, laitteiden oletusasetusten muuttaminen ja paremmat mahdollisuudet varmistaa sisällön laatu.
- Millaisia seurauksia sillä on, että koulutuslalla käytetään yksityisten datalähtöisten yritysten tuotteita, ja tarvittaisiinko tähän liittyen säätelyä? Pitäisikö esimerkiksi rajoittaa yritysten pääsyä lasten tietoihin sekä yksityisissä että julkisissa yhteyksissä, jottei niitä käytetä väärin tekoälyyn liittyviin tai kaupallisiin tarkoituksiin?
- Olisiko tarkoituksenmukaista perustaa Pohjoismaihin kansallisia sosiaalisen median neuvostoja, jotka voisivat esimerkiksi myöntää sovelluksille Joutsenmerkin?
- Voitaisiinko tietotekniikkataitoja integroida osaksi peruskoulun nykyisiä aineita?
- Miten opetus-tv:stä ja -sovelluksista saataisiin tehtyä todellisia vaihtoehtoja ilmaiselle ei-pedagogiselle verkkotarjonnalle?

Taustaa

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä haluaa linjassa Norjan puheenjohtajakauden ohjelman teeman "Turvallinen, vihreä ja nuori Pohjola" kanssa kiinnittää huomiota turvallisen digitaalisen Pohjolan luomiseen lapsille ja nuorille ja ehdottaa sosiaalisen median työryhmän perustamista Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisuuteen. Ryhmän tehtävänä olisi tutkia, millaisiin toimiin tulisi

ryhtyä, jotta Pohjolan lapsia ja nuoria voidaan paremmin suojella sosiaalisten alustojen ja teknologiajättien kielteisiltä vaikutuksilta yhteiskunnassamme.

Teknologialla ja verkkoalustoilla on merkittävä rooli kaikkien nuorten arjessa, ja pohjoismaiset lapset ovat maailman nuorimpia verkkomaailmaan astuessaan. Sosiaalinen media on paikka, jossa lapset ja nuoret tutkivat ja ilmaisevat identiteettiään, ja monet pitävät sosiaalista mediaa elintärkeänä. Sosiaalinen media ja muut digitaaliset alustavat voivat kuitenkin nopeasti saada yliotteen, ja lasten ja nuorten suojele verkossa laahaa pahasti jäljessä.

Digitaaliset alustat elävät luomalla tietoisesti riippuvuutta ja hyödyntämällä saamaansa dataa. Meidän tehtävämme yhteiskuntana on varmistaa, että lapsia ja nuoria suojellaan haavoittuvassa varhaisessa ikävaiheessa ja että he saavat tarvittavat välineet toimia sosiaalisessa mediassa ja muilla digitaalisilla alustoilla osaten välttää teknologiajättien asettamat lukuisat ansat. Meidän tulee opettaa lapsia ja nuoria hahmottamaan tällaiset ansat ja ymmärtämään taustalla vaikuttavat mekanismit muistaen kuitenkin samalla, että heille tulee myös antaa tervet digitalit, joilla pärjää digitaalisessa maailmassa.

Oslossa 30. lokakuuta 2023

Anna-Kristiina Mikkonen (sd.)

Annette Lind (S)

Camilla Gunell (ÅSD)

Doris J. Jensen (S)

Eva Lindh (S)

Heléne Björklund (S)

Henrik Møller (S)

Jani Kokko (sd.)

Johan Andersson (S)

Jorodd Asphjell (A)

Kim Berg (sd.)

Kim Aas (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Malin Larsson (S)

Malte Larsen (S)

Maria Gudme (S)

Mats Wiking (S)

May Britt Lagesen (A)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Per Husted (S)

Tove Elise Madland (A)

Truls Vasvik (A)

Åsa Karlsson (S)